

vösséghez vezető út cselekvéskényszerének önkényes kikerülését, a kikerülési lehetőségéből adódó egyenlőségi eszmét.

Ez az eszme a zsidó vallásban az önkényes kiválasztottságban, a kereszténységben pedig az üdvösség „hit” által mindenki számára elérhetőségében jelenik meg, azonos pozíciót kínálva a sudra önképnek a legfelsőbb beavatottal. Mindazonáltal a sudra paradigma ugyan a sudra legrejtettebb vágyát artikulálja, de legalizálása, vagy egyáltalán legalizálása lehetőségének gondolata nem származik és nem is származhat a sudrától, hacsak nem egy egészen ösztönös szinten, aminek nem lehetett volna történelmi kifutása. A sudra paradigmára alapított forradalom tehát a sudra szint fölötti szintről inspirált, aminek a sudra csupán médiuma. Éppen ezért, a kereszténység, mint a sudra forradalom első világbirodalmi koncepciója, nem örök isteni igazságok hordozója, mint ahogyan a sudrák számára önképét kialakította, hanem egy átmeneti kor átmeneti arzenálja az ókultúra hagyatékának teljes felszámolásához vezető úton.

(Forrás: *Paradima 145-151 oldalai Püski kiadó, 2005*)

Hartmut Meesman,

Az ész megvéd Isten zsarnokságától

Ha muzlim fiatalok keresztény templomokat gyújtanak fel, vagy gyilkossággal fenyegetnek meg katolikus papokat és apácákat, akkor ez bizonyítja, hogy az izlám valójában az erőszak vallása? Ha egy elvakult keresztény lelőne az USA-ban egy orvost, aki gyereket hajlt el magánklinikáján, vagy egy George Bush nevű „újjászületett keresztény” újra és újra katonai akciókat foganatosít a „terrorizmus” ellen, és jóváhagyja az emberhez méltatlan kínzás alkalmazását, mindezek bizonyítják már, hogy az erőszak alkalmazása ott él a kereszténység szívében? E két vallás legtöbb tagja hevesen tiltakoznék ez ellen, s azt képviselnék, hogy a békekesség vallása az övék, vagy legalább is így szeretnék. Mégis izlám és kereszténység véres mültra tekintenek vissza, nemcsak az egyik, hanem a másik is ugyanúgy. Vannak viszont izlám tudósok, akik mint mítoszt utasítják vissza a toleráns izlámot, s utalnak arra, hogy Mohamed kérelhetetlen hadvezér is volt, s hogy éppen elég hely van a Koránban, amely igazolja az Isten nevében foganatosított erőszakot. A Korán sokértelmű könyv. S ez érvényes a Bibliára is. Emberszerető Istenük nevében a keresztények gyilkos keresztes hadjáratokat vezettek, melyekre a kereszténység izlám kritikusai szívesen rámutatnak. Hogy a muzlimok az izlám nevében és az izlámotól mit csináltak, és hogy a keresztények a kereszténységgel és abból mit csináltak - ez a tulajdonképpeni probléma. Vannak az izlámot belül irányzatok, amelyek az erőszakot határozottan elutasítják. Ugyanígy a kereszténységben is. Mi tehát az izlám? Mi tehát a kereszténység? Mindenesetre olyan vallások, amelyek eddigelé nem tisztázták még maradéktalanul a maguk viszonyát az erőszakhoz. Ily körülmények között XVI. Benedek pápának igaz van, ha azért küzd, hogy az értelem legyen a vallás végső belső mértéke. A vallásnak is - minden vallásnak - alá kell vetnie magát az értelem ítéletének. Ha nem kész rá, akkor az önkényes istenszarnokság veszedelme fenyegeti őt. Vagy az Isten helyére ül az ember és bevádolja az isteni parancsokat, melyek csak az Isten vágyainak kifejezései, vagy pedig az isteni kinyilatkoztatás igénye a maga konkrét tartalmaiban önkényes és értelmetlen lesz. Ezt veti a pápa az izlám szemére? Ez esetben erről - lehetőleg konstruktív - teológiai párbeszédet kellene folytatni.

Végső soron ateizmus, azaz istentagadás, ha vélhetően istenhívó emberek - keresztények vagy mozlimek - úgy

gondolják, hogy Isten akaratát lehetne, kellene erőszakkal érvényesíteni. Készség az erőszakra és türelmetlenségre megvan minden vallásban, még a buddhizmusban is. Különösen akkor, ha a vallások harcos abszolútság-igénnyel lépnek fel, ami pedig megint csak különösen érvényes az izlámra és a kereszténységre. A keresztény vagy muzlim egyedek meg lehetnek győződve a maguk hitének igazáról. Legyenek is, akár szükségképpen is. De nem szabad semmibe venni, és harcolni a hit és a vallás szabad megválasztásának emberi joga ellen. A kereszténység fájdalmasan megtanulta, hogy búcsút kell mondania a vallás teokratikus és integralista értelmezésének. Azt is, hogy rákényszerítsen valamit a hitetlenre, méghozzá erőszak alkalmazásával. A békét szolgálná, ha végre az egész világon érvényesülni tudna a vallásnak ez a felvilágosodott értéke.

(Forrás: *Publik-Forum, 2006 09. 22. 5 o.; ford.: -i -y)*

Thomas Seiterich-Kreuzkamp

Ha a pápa professzorrá válik

Vita az istenértésről: XVI. Benedek fejbe vágja a muszlimokat. Diplomáciai félrelépés vagy tudatos provokáció? Ilyen még nem volt. Az egész világ előtt, végig a TV-kamerákon bocsánatot kér egy pápa a maga szavainak nem szándékolt hatásáért. XVI. Benedek gyorsan cselekedett. Ez így jó. Mert a regensburgi egyetemen Mohamed prófétáról mondott felette félreérthető szava a hit és ész viszonyáról felháborította az izlám világot. Európa és Törökország szövívői elfogadták a bocsánatkérést. Az egyiptomi és közkeleti milliós létszámú Muzlimtestvériség fundamentalistái számára a pápai sajnálkozás nem egészen elegendő.

Honnan a muzlim harag? Mit mondott a pápa Mohamedről? Idézett ő ész és hit viszonyáról szóló előadása során egy párbeszédéből, melyet a bizánci császár, II. Paleolog Mánuel folytat 1391-ben egy perzsával: „A hetedik fordulóban a császár elkezd beszélni a dzsihádról (a szent háború). A császár biztosan tudta, hogy a 2,256-i szúrásban ez áll: Semmi kényszer a hit dolgaiban. De a császár ismerte természetesen a Koránban található határozatokat a szent háborúról is.” Odafordul „képtelenül nyers formában partneréhez a vallás és az erőszak viszonyának központi kérdésében, és mondja: *Mutasd már meg nekem, mi újat hozott Mohamed, és csak rosszat és embertelent fogsz találni. Mint azt is, hogy a hitet, amelyet tanított, fegyverrel is terjeszteni kell.* A császár megmagyarázza, miért értelmetlen fegyverrel terjeszteni a hitet. Szemben áll Isten lényegével és a lélek lényegével”. Az izlámot vagy a Próféát megsérteni biztosan nem volt szándékában XVI. Benedeknek. De milyen Lélek vagy nem-Lélek ragadta el Ratzingert, a teológuspapát, hogy egy olyan félreérthető és ezenfelül messze távoli történetet, mint amilyen a képzett bizánci Mánuel császáré, mutassa be igényes filozófiai előadásának elején arról, hogy a keresztény hit elválaszthatatlan az észétől?

XVI. Benedek elő akarta adni, hogy hit és háborús erőszak nem állhat meg egy gyékényen. Csakhogy abban, hogy a hiterjesztést erőszakkal és háborúval csinálják, nagyon is gazdag a nyugati és különösen a római katolikus egyház története. Mért nem hozott össze a pápa egy példát Latin amerika gyilkos katolikus misszionálási történetéből? És mért hagyta a római *pontifex* említés nélkül, hogy II. Mánuel császár bizánci birodalma történetileg szenvedett a római kereszténység alatt? Soha nem *heverte ki* a bizánci metropolis, Konstantinápoly, a katolikus keresztes lovagok 1204. évi rombolását. II. János-Pál idejében nem történt volna ilyen hibás lépés, mint amilyenbe belefutott XVI. Benedek. Wojtila pápa gondoskodott szövegei ellenolvasatáról. Voltak